

Cuprins

De ce economie instituțională?	9
Capitolul 1. Marea familie instituționalistă. Persoane și idei	11
1.1. Pionierii instituționalismului.....	12
1.2. În prelungirea discursului original. Lipsa celui de-al doilea val.....	17
1.3. Conexiuni și interferențe în marea familie a instituționaliştilor	18
1.4. Alte școli economice „instituționaliste”	26
1.4.1. Școala reglementării.....	26
1.4.2. „Public choice”	27
1.4.3. Alți economiști instituționalişti.....	28
1.4.4. Instituționalişti la granița dintre economie și sociologie	29
1.4.4.1. Primul popas. Max Weber.....	29
1.4.4.2. Talcott Parsons și teoria voluntaristă a acțiunii.....	31
1.4.4.3. Herbert Simon. „Administrative Behavior”	32
1.4.4.4. Karl Polanyi și „Marea transformare”	32
1.4.4.5. Economia convențiilor	33
1.5. Al treilea val – neoinstituționalişti. Apariție și reprezentare	35
Capitolul 2. Paradigma economiei neoinstituționale	51
2.1. Elemente comune.....	54
2.1.1. Mediul instituțional de analiză.....	54
2.1.2. „Voiajul” în timp și spațiu	55
2.1.3. Raționalitate limitată.....	57
2.1.3.1. De la maximizare la satisfacere.....	58
2.1.3.2. „Construcții mentale” imperfecte – instituții imperfecte. „Raționalitate procedurală”	59
2.1.3.3. Raționalitate limitată – oportunism – contracte incomplete	61
2.1.3.4. Aproximarea comportamentului real prin ipoteza AS IF	62
2.1.4. Individualismul metodologic	63
2.1.5. Limbaj, stil și preocupări	64
2.2. Variațiuni pe gama comună	67
2.3. Încă o dată, replică și nu ruptură.....	72
2.4. Poziția față de alte școli și curente de gândire	72

Capitolul 3. Instituții	75
3.1. Natura diversă a instituțiilor	75
3.2. Instituții și organizații	82
3.3. De ce, cum și unde apar instituțiile	84
A. Distincția dintre un început „virgin”, plasabil în trecutul îndepărtat al societății omenești și unul prefăcut de existența unui cadru instituțional deja în funcțiune are doar rațiuni pedagogice, de înțelegere, prin analiză, a fenomenului	85
B. Începuturile instituțiilor nu pot fi dissociate de cele ale organizațiilor	90
C. Fie că se numesc formale, fie informale, există un set de cauze comune care explică apariția instituțiilor. În plus, instituțiile informale se transformă, adesea, în instituții formale	91
C1. Ca soluție la răul nedorit, dar prezent, din om	91
C1.1. Caz particular. Originea pieței concurențiale	93
C2. Ca soluție pentru a suplini imperfecțiunile comportamentale ale agentului economic	96
C3. Pentru a suplini imperfecțiunile pieței	97
C4. Pentru a da expresie unui trend comportamental	97
C5. Pentru a face posibilă reducerea de costuri	99
C5.1. Moneda	99
C5.2. Proprietatea	106
C5.2.1. Tentativa Proudhon	106
C5.2.2. Replica lui J. Locke	108
C5.2.3. K. Marx. Proprietatea privată și păcatul originar	109
C5.2.4. Originile proprietății la instituționaliști	111
D. Cooperare, reguli și ordine la Mises și Hayek; origini	118
D1. Acțiunea și cooperarea umană la Mises	118
D2. Instituționalismul hayekian	120
D2.1. Ordine spontană și ordine fabricată	121
D2.2. Societatea liberă și coexistența celor două tipuri de ordine	122
D2.3. Regulile – sursă a ordinii. Statul de drept	123
D2.4. Sursa regulilor de bună conduită	126
D2.5. Succinte aprecieri și critici	128
3.4. Nevoia de a studia instituțiile, în general și în România, în special	129
Capitolul 4. Miezul tare al economiei neoinstituționale	139
4.1. Natura firmei	139
4.1.1. De ce apare firma?	139
4.1.2. Dimensiunea firmei; modul general de abordare	143

4.1.3. Dimensiunea firmei prin combinare sau integrare.....	145
4.1.4. Consolidarea teoriei despre natura firmei; aspecte critice.....	147
4.2. Rafinarea teoriei firmei și derivatele sale	156
4.2.1. Încercări de revizuire a teoriei firmei.....	156
4.2.1.1. Erezii interne	156
4.2.1.2. Opoziția din afara <i>mainstream</i> -ului.....	162
4.2.2. Costurile de tranzacție	165
4.2.2.1. Puncte de plecare.....	166
4.2.2.2. Structură și terminologie	167
4.2.2.3. Cât de mari sunt costurile de tranzacție?.....	170
4.2.2.4. Determinanții costurilor tranzacționale.....	172
4.2.2.4.1. Incertitudinea, informația disimetrică și raționalitatea limitată.....	173
4.2.2.4.2. Oportunismul și semnificațiile sale.....	174
4.2.2.4.3. Activele (investițiile) specifice	177
A. Renta și cvasi-renta. Dreptul de control, versus dreptul de proprietate.....	181
B. Specificitatea integrării, în funcție de specificitatea activelor – fizice și umane	183
C. Concluzii la activele specifice. Paradoxul cooperării.....	184
4.2.3. Structuri de guvernare.....	186
4.2.3.1. Un scurt și necesar istoric.....	186
4.2.3.2. Matricea Williamson	188
4.2.3.3. Structuri de guvernare – caracteristici.....	192
4.2.3.3.1. Firma (ierarhia).....	193
4.2.3.3.2. Piața	196
4.2.3.3.3. Forme hibrid	198
4.2.3.3.4. Scurtă recapitulare. Atributele distinctive ale structurilor de guvernare.....	202
4.2.3.4. Alegerea formei de guvernare	203
4.2.3.5. Mediul instituțional, factor de arbitraj. Remediabilitatea.....	214
4.2.3.6. Aspecte critice	217
4.3. Drepturile de proprietate	223
4.3.1. Momentul Alchian-Demsetz-North	224
4.3.2. Momentul Grossman, Hart, Moore.....	230
4.3.3. Teoria drepturilor de proprietate în actualitate	234
4.4. Contractul.....	238
4.4.1. Contractul, între cooperare și coordonare.....	238
4.4.2. „Intrarea pe piață” a „contractului instituționalist”.....	240
4.4.3. Particularități în abordarea instituționalistă a contractului	241
4.4.4. Vocația unificatoare a teoriei contractului.....	244

Capitolul 5. Secvențe ale teoriei dinamicii economice	247
5.1. Dinamică economică – dinamică instituțională.....	247
5.2. Procesul dezvoltării în matca instituțională.....	248
5.2.1. Registrul instituționalist, versus teoria standard.....	249
5.2.2. Instituțiile contează; schimbarea tehnologică, nu mai puțin.....	256
5.3. Geometria proprie a dinamicii economice instituționaliste.....	261
5.3.1. Matricea conceptuală și forța ei explicativă pentru dezvoltare.....	261
5.3.2. Dialectica procesului.....	267
5.3.2.1. Stabilitate, versus schimbare instituțională.....	267
5.3.2.2. Caracterul nonergodic; dependența de cale.....	276
5.3.2.3. Caracterul nonergodic, versus intenționalitate.....	281
5.4. Schiță rezumativă a dezvoltării economice „ <i>instituționaliste</i> ”.....	286
5.5. Diferențe de dezvoltare. Ce presupune tranziția.....	292
5.6. Evoluționismul economic.....	298
5.6.1. Precursori și fondatori.....	298
5.6.2. Punerea problemei.....	299
5.6.3. Începuturi <i>à la Alchian</i>	302
5.6.3.1. Reacții la schema de evoluție alchiană.....	304
A. Ipoteza maximizării profitului între <i>ex ante</i> și <i>ex post</i>	304
B. Momentul Nelson-Winter.....	306
C. Reacții, la linia de gândire Nelson-Winter.....	309
5.6.4. Evoluționism și instituționalism la N.G. Roegen.....	314
Bibliografie	317